

vanje ekstenzivnog hrvatskog nacionalizma u obliku ilirsko-jugoslavenske ideologije.

IV.

U isto vrijeme uz borbu za kulturnu individualnost Hrvata jačaju se i njihove težnje za političkom nezavisnošću i državnom samostalnošću. Međutim hrvatska državna ideja povezana je izvorno uz hrvatsko visoko plemstvo, dok je borba za kulturnu individualnost Hrvata djelo hrvatske inteligencije, u kojoj su prevladavali građanski i seljački elementi. Hrvatsko je plemstvo održavalo kroz stoljeća predaju o političkoj nezavisnosti Hrvata kao sredstvo u borbi za očuvanje svojih privilegija protiv presizanja bilo sa strane Beča, bilo sa strane Pešte: »Neka znade Vaše Veličanstvo, da se ne može naći, da bi koji vladar silom pokorio Hrvate, nego mi smo se po smrti posljednjeg našeg kralja sretne uspomene, Zvonimira, od slobodne volje pridružili sv. kruni kraljevine Ugarske i poslije toga Vašem Veličanstvu«¹⁰).

U borbi za očuvanje svojih privilegija proti daleko nadmoćnijem protivniku i kraj autonomnog područja, koje je bilo toliko suženo, da ga »nije bilo na geografskoj karti«, hrvatsko se je plemstvo ograničilo jedino na dokazivanje svojih historijskih prava, da se barem tim putem očuva donekle hrvatska politička individualnost pod vodstvom plemstva i svećenstva. Iz tih razloga će također i političke

¹⁰) Poruka Hrvata Ferdinandu I. sa sabora na Cetinu 1527.